

[?Ankara, 'Yap Skm Stratejisinin' Arac M Olmak stiyor](#)

Ankara, ABD'nin PYD ile sadece ID'e kar mcadelede savaya ihtiyac olduu iin ibirlly yaptn sanyor .ve PYD 'adacklarnn' yap skm stratejisi iinde tad anlam hala kavrayamyor

Aran Haber Agency: Amerikan Bakan Donald Trump'n Suriye'de gvenli blge kuracan aklamas,[1] teorik .erevesi Obama dneminde oluturulan bir stratejinin artk planlama aamasna konuunu dndryor Zira mesele, "siviller iin gvenlikli alanlar kurmak" gibi insani gerekelerle izah edilse de Trump'n gvenli blge kurma hedefi, Brooking Institute'nn 2015'te ortaya att kapsaml 'Yap Skm Stratejisi'ni[2] mmkn .klabilecek admlardan sadece birini oluturuyor

Yap skm stratejisi

:Brooking Institute'un yap skm stratejisine konu olan neriler zetle yleydi

Uluslararası toplum, Suriye topraklarında zaman ierisinde uygulanabilir gvenli ve ynetimleri olan" .adacklar oluturmal ve bu adacklar nihayetinde birbiriyle birleebilmeli

Daha ak ifadeyle 'geici bir hedef olarak' Suriye'de kurulacak konfederal sistemde mtevazi bir merkezi ".hkmet bulunmakla birlikte otonom zellii olduka yksek zerk blgeler olmal

?Peki Suriye'de kurulmas nerilen bu konfederal yap Amerika asndan nasl zm retecek

Bu stratejide muhalif savaların ideolojik salahiyetlerinin teyidine de onların Trkiye ve rdn gibi dost 1-" .lkelerde eitilip donatılmasna gerek kalmayacak

Yani Fetih Ordusu rneinde oldu gibi silahl grupların terrorist diye nitelenen rgterle yapt ibirlly sorun edilmeyecek. Nitelikleri her ne olursa olsun bunların hakim olduu 'adacklar' bir gereklik olarak 'meru' .grlecek

Bu stratejide balangta lml muhalifler iin gvenli blgeler oluturulacak, sonraki aamada da ABD, Suudi 2-Arabistan, Trkiye, ngiltere, rdn ve dier Arap lkeleri nce havadan sonra da karadan buraların gvenliini .koruyacak. Batl gler de ileri hatlarda olmayan daha gvenli blgelerde konulanacak

Bu gvenli blgeler artk am'n ve ID hakimiyeti altna girmeyecek. BM'ye bal kurumlar ve dier yardm 3-kurulular buralara insani yardm ulatracaq, bu blgelerde okullar yeniden alacak ve savalar eitilecek. .Tabi bu konfederal yapnn gvenlii iin uluslararası bar koruma gcne de ihtiya duyulacak

Yani vekil savalar, snr tesinde deil dorudan Suriye topraklar ierisinde korumaya alnp desteklenecek ve bylece hem Suriye'nin blnml derinletirilecek hem de uluslararası taraflar bu blnm yapnn fiziki garantr .haline gelecek

Bu strateji ile sadece isyanc grupların birbiriyle olan elikleri ve bu grupların ABD ile olan elikleri 4-azalm olmayacak; ABD'nin Trkiye ve Suudi Arabistan gibi kilit blgesel aktrlerle olan elikleri de .azalacak

Yani gvenlikleri 'uluslararası toplum' tarafndan garanti edilen 'adacklar' iinde birer devlete kavutuklar iin grupların birbiriyle elikisi azalacak ve Trkiye ve Suudi Arabistan da artk ABD'ye "bu savata bizi .neden yalnız braktn?" diye sitem etmeyecek

Bu plann hedefi sadece ID olmayacak, Bear Esed ynetimi de hedefte olacak. Gereki olunaca iin am 5-ynetimi dorudan hedef yapılmayacak; ancak kurtarlan blgelerde hakimiyet kurmaya almas durumunda [cezalandrılacak.]"[3

Yani, 2014'te nceliini terrle mcadele ekinde deitirmi olsa da Amerika am'da devrim nceliini tamamen terk etmediini gstermi olacak. Bir baka deyile Amerika'nn terrle mcadele ncelii, am'a ID ve Nusra dnda bir alternatif bulununcaya kadar geerli olacak; daha sonra asl ncelik olan Suriye ynetiminin .devrilmesine odaklanılacak

konjonktrnde yap skm stratejisi 2015

Bu stratejinin nerildii dnemde Rusya henz hava gcyle Suriye'ye girmemiti. Dolaysyla Suriye ordusu,

ran, Rusya ve Hizbullah'n oluturduu askeri koalisyonun Suriye'nin toprak btnln glendiren denge deiiklii .henz gereklememiti

Trkiye,Suudi Arabistan ve Katar'n bir araya getirip destekledii Fetih Ordusu adl grup, dlib'i ele geirmi, Halep ve Lazkiye'de ilerliyordu. Sahadaki bu gelimeleri rnek gsteren Trkiye ve Krfez'deki mttefikleri de .sava seeneine geri dnmesi iin ABD'ye youn bask yapyordu

Amerika, mttefikleriyle birlikte destekledii vekalet savann Haziran 2014'te ID'in 'hilafet devleti' ile sonulandn grd ve am'n alternatifinin 'lmlar' deil, 'hilafet devleti' veya 'el-Kaide emirlii' olduunu dnd iin .sava seeneine dnmyordu

Ancak Amerika'nn sava seeneine geri dnmemesi, Suriye'nin toprak btnln garanti edecek bir siyasi zm .desteklemeye balad anlamna da gelmiyordu

te 'yap skm stratejisi' Amerika'ya am ynetimini devirerek ele geiremedii Suriye'yi -en azndan am'a .uygun bir alternatif bulununcaya kadar- blerek kontrol altnda tutmay vaat ediyordu

Trump dnemi 'yap skm stratejisi iin uygun bir zemin

Amerika'nn henz Rusya mdahalesi yokken Obama dneminde uygulayamad 'yap skm stratejisini' .Trump dneminde uygulamaya kalkmas u gelimeler hatrlatlarak gereki bulunmayabilir

Rusya, ran, Suriye ve Hizbullah'n koordineli ibirlii 2016'da sahadaki dengeyi bariz bir ekilde deitirdi. 1- Rakka ve dlib dnda devlet kontrol dnda olan il merkezi kalmad. Buralara hakim olan ID ve Nusra gibi gruplarn da tm uluslararası evreler tarafndan terrist olarak nitelenmesi, en azndan teorik olarak d destekten mahrum braklan bu gruplarn ellerindeki blgeleri kaybedeceini gsteriyor. Dolaysyla Suriye kentlerinin yeniden devlet kontrolne girmesi toprak btnln glendirecei iin 'yap skm stratejisi'ni .uygulama ihtimali zayfıyor

Trkiye'nin 'Frat Kalkan' karlnda saf deitirip zahiren am'da devrim yerine Suriye'nin toprak btnln 2- ncelik olarak belirlemesi ve Astana'da Suriye'nin egemenliini tanmas, Suriye'nin toprak btnln garanti eden bir siyasi zm iin zemin yaratt. Astana srecine katlan Trkiye, Suudi Arabistan vs. destekli gruplarn terrist diye nitelenen gruplarla safn ayrmas, hem siyasi zm hem de Suriye'nin toprak btnln hedefini .glendiriyor

Rusya, ran ve Hizbullah'n koordineli mdahalesinin ardndan 'am'da devrim' ihtimali ortadan kalkt; 3- dolaysyla 'yap skm stratejisinin' uygun alternatif bulununcaya kadar erteledii asli hedefi imkansz hale .geldi

Trump'n avantajlar

Ancak aada sondan balanarak sralanan sebepler ise Obama dneminde uygulanamayan 'yap skm .stratejisinin' uygulanabilmesi iin u an daha elverili bir zemin olduunu gsteriyor

Yap skm stratejisi', zaten am'da devrim nceliine sahip olmad iin, 'devrimin' imkansz hale gelmesi' 3- bu stratejiyi geersiz klmyor. Bu strateji, mevcut blnml uluslararası garantiye alarak daha da .derinletirmeyi ngyor ve Trump'n gvenli blge kurma hedefi de bunun ilk admn oluturuyor

Trkiye, zahiren saf deitirmi ve Suriye'nin toprak btnln ncelik olarak belirlemi gzkse de "Trkiye 2- bandan beri Suriye'de gvenli blge oluturulmasn savundu"[4] diyerek Krtleri devre d brakacak bir yap .skm stratejisine hevesli olduunu gsterdi

Krtlerle snrl olan bir toprak btnln hassasiyeti

.Trkiye'nin Suriye'nin toprak btnln konusundaki hassasiyeti sadece Krtlerle snrl oldu anlalyor

Zira Ankara, toprak btnln gerekmesiyle rnein Hatay'n snr komusu olan dlib'in Nusra ve mttefiklerinin elinde bulunmasn tehdit olarak grmyor ve Amerika'ya Krtleri devre d brakmas karlnda Rakka ve gvenli .blgeler iin destek vaat ediyor

Rusya, Suriye, ran ve Hizbullah'n imdiye kadarki askeri kazanmlar, kar taraf siyasi zm masasnda 1- .zayflatm olsa da hala Suriye'nin toprak btnln garanti edecek bir zafer olmaktan uzak

te yandan 'yap skm stratejisi'ni uygulamaya koyduunu varsaydmz Amerika bata olmak zere 'kar taraf' diye nitelediimiz 'muhaliflerin', Suudilerin ve Trkiye'nin 'siyasi zm' syleminin ciddiyeti son derece .tartmal

Zira Amerika, Suriye'de ve Irak'ta blnmeyi derinletirmeyi ngren bir blge stratejisine sahip olduu, Trkiye, Suudiler ve 'muhalifler' de hala am'da devrim peinde olduu iin 'siyasi zm' "Bear Esed gitmelidir" gibi .gereklemesi imkansz bir n artla tkamay sdrıyor

ABD ve Suudilerin siyasi zmle ilgilenmesi iin bir neden yok

Amerika, zaten Suriye'yi adacklara blmeyi istedi, Suudiler ise blnmesini umursamad iin Suriye'nin .toprak btnln garanti edecek bir siyasi zmle deil, gvenli blge ile ilgileniyor

ABD ve Suudiler, bu sebeple 'Suriye Destek Grubu'nda[5] Suriye'nin egemenliini ve toprak btnln tandklarn sylemelerine ramen egemen bir devlet olan Suriye'de gvenli blge kurmaktan sz .edebiliyorlar

!Gvenli blge kurarak toprak btnl nasl korunur

Peki en son Astana'da Suriye'nin egemenliini kabul eden ve toprak btnln ncelik olarak belirleyen Trkiye, Amerika'nn Krtlerden vazgemesi karlnda byk bir heyecanla destek vaat ettii gvenli blge ile neyi ?hedefliyor

Gzken o ki Amerikallar da Trkiye'nin aslnda siyasi zm, Suriye'nin egemenlii ve toprak btnl konularnda kendileriyle ayn izgide bulunduunu ve toprak btnl konusundaki hassasiyetinin ise sadece Krtlerle snrl .olduunu ok iyi biliyor

Bu yzden de Krtlerden neden vazgemeyeceini anlatrken Ankara'y aslnda imal bir ekilde "ya bizden yanasn ya da bize karsn" ekinde tehdit ederek "SDG zerinde biri etkili olacaksa, Ankara bunun kim .olmasn ister? Rusya m, ran m, rejim mi yoksa ABD mi?"[6] diyor

ABD'nin Krt askerine deil, Krt adacna ihtiyac var

Ve yine gzken o ki Ankara, ABD'nin PYD ile sadece ID'e kar mcadelede savaya ihtiyac olduu iin ibirlii .yaptn sanyor ve PYD 'adacklarnn' yap skm stratejisi iinde tad anlam hala kavrayamyor

Bu yzden de Suriye'nin toprak btnl adna PYD 'adacklarn', destekledii dier silahl gruplarn 'adacklarn' byterek ortadan kaldrabileceklerini sanyor. Halbuki yap skm stratejisi asndan adacklarn kime ait olduklar .deil, bizatihi varl nem tayor

Zira bu stratejide terrle mcadeleye gereke oluturdular iin hatta terrorist diye nitelenen rgtlerin .adacklarna bile ihtiya var

Babakan Binali Yldrm'n "Suriye rejim glerinin Menbi'e girmesi olumsuz deil"[7] ifadesi, Suriye'deki bir 'adacn'ana karaya' balanmasndan duyulan burukluu ve bir Krt adacnn ortadan kalkmasndan duyulan .memnuniyeti yanstyor

Halbuki tm kesimlerin eit ve zgr bir ekilde siyasi geleceklerini seim; lkelerinin idari yapsn da uzlama yoluyla tayin edecei birleik bir Suriye'yi desteklemek yerine, 'adacklar' arasnda tercih yapmak .Trkiye'nin deklere edilmi Suriye ncelii ile badamyor

Alptekin DURSUNOLU

YDH

El Cezire Trk. 26 Ocak 2017. Trump: Suriye'de gvenli blgeler kuracam [1] <http://www.aljazeera.com.tr/haber/trump-suriyede-guvenli-bolgeler-kuracagim>

Michael E. O'Hanlon, Brookings. 30 Haziran 2015. Deconstructing Syria: A new strategy for [2] America's most hopeless war <http://www.brookings.edu/blogs/order-from-chaos/posts/2015/06/30-deconstructing-syria-ohanlon?cid=00900015020089101US0001-07051>

YDH. 6 Temmuz 2015. Suriye iin Yap Skm Stratejisi http://www.ydh.com.tr/YD467_suriye-icin-yapi-sokum-stratejisi.html [3]

Sabah. 27 Ocak 2017. Trump'tan gvenli blge srprizi [4] <http://www.sabah.com.tr/dunya/2017/01/27/trumpan-guvenli-bolge-surprizi>

YDH. 30 Ekim 2015 Viyana bildirisinin metni http://www.ydh.com.tr/HD14254_viyana-bildirisinin-metni.html [5]

Milliyet. 27 ubat 2017. Pentagon, YPG'yi istiyor! Gzler Trump'ta... <http://www.milliyet.com.tr/son-dakika-pentagon-ypg-yi-dunya-2404241> [6]

BBC Trke, 5 Mart 2017. Yldrm: Suriye rejim glerinin Menbi'e girmesi olumsuz deil [7]
<http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-39171847>
tesnim